

Інформаційний дайджест РРРП № 4, січень 2022

PRAVO-JUSTICE

рррп

Друзі,

До вашої уваги інформаційний дайджест Регіональних рад з питань реформи правосуддя (РРРП).

РРРП створені за підтримки Проекту ЄС «Право-Justice» і об'єднують представників різних правничих професій у Чернівецькій, Дніпропетровській, Харківській, Львівській, Одеській областях та Донбасі. Це постійно діючі робочі групи, що сприяють втіленню реформ за принципом «знизу-вгору»: через донесення специфічних для регіону викликів і їхніх потенційних вирішень до рівня центральних органів влади.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАКОНУ ПРО МЕДІАЦІЮ

9 грудня Проект ЄС «Право-Justice» провів прессіданок «Закон про медіацію ухвалено: як ефективно його імплементувати?». Під час заходу представники Міністерства юстиції України, Верховної Ради, Донбаської і Одеської РРРП, медіаторської, адвокатської й суддівської спільнот, експерти Проекту ЄС разом із журналістами правових і ділових медіа обговорили основні положення ухваленого в листопаді закону й необхідні кроки для його успішної реалізації. [Більше тут](#).

«Дякуємо всім, хто доклав значних інтелектуальних, політичних та інших зусиль для ухвалення Закону «Про медіацію». Проект, разом з іншими донорами, надавав технічну допомогу та виступав фасилітатором під час підготовки тексту законопроекту. Ми й надалі підтримуватимемо впровадження і просування медіації, щоби люди знали про цей варіант вирішення спорів, ділитимемося найкращими практиками в цій сфері. Ми докладатимемо всіх зусиль, щоби цей інститут запрацював як ефективний спосіб вирішення спорів в Україні», — сказав Ерік Сванідзе, в. о. керівника Проекту ЄС «Право-Justice».

«Медіація – це альтернативний спосіб розв'язувати питання й не доводити їх до конфлікту, за результатами якого в суді одна сторона завжди буде незадоволена його рішенням. Впровадження медіації в Україні – це про порозуміння і зниження градусу конфліктності в суспільстві. Головне, щоби люди почали брати відповідальність за своє життя, а медіатори їм у цьому допоможуть», — наголосив Андрій Костін, голова Комітету ВРУ з питань правової політики.

«Головне завдання всіх юридичних інституцій – побудова правової держави. Ми не маємо визначати, хто головніший. Потрібно разом концентруватися на цілі. Я впевнений, що незалежна судова влада, яка ефективно здійснює захист, буде лише сприяти тому, щоби ринок медіації і цей закон запрацювали», — зазначив Костянтин Харакоз, суддя-спікер Господарського суду Донецької області, член Донбаської РРРП.

«Медіація – це командна робота. Суд, медіатор, адвокат і прокурор мають працювати разом. Як на стадії досудового розслідування, так і на стадії судового провадження, особливо в судах першої інстанції, щоби на цьому рівні ми могли максимально застосувати процедуру медіації та закрити провадження», — підкреслила Надія Стефанів, суддя Касаційного кримінального суду в складі Верховного Суду.

ЯК НАПИСАТИ ЗРОЗУМІЛЕ СУДОВЕ РІШЕННЯ

16 грудні РРРП започаткували «90 хвилин про право» – новий формат спілкування із цікавими та авторитетними представниками юридичної професії центрального рівня, щоб поговорити про актуальні питання у сфері права та реформи правосуддя.

На першій зустрічі говорили з Оленою Кібенко, суддею Об'єднаної палати Касаційного господарського суду, про те, як написати зрозуміле судове рішення. Зустріч модерував Роман Чумак, адвокат, керуючий партнер юридичної компанії «Ares», координатор Харківської РРРП.

Тут ви можете подивитися [відеозапис розмови](#).

Щоб дізнатися основні тези дискусії, перейдіть на [веб-сайт Верховного Суду](#).

МЕДІАЦІЯ В ПРИВАТНИХ І ПУБЛІЧНИХ СПОРАХ

30 листопада у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ пройшла міжнародна науково-практична конференція «Медіація як спосіб вирішення приватно- та публічно-правових спорів». Одним зі співорганізаторів заходу стала Дніпропетровська РРРП. [Більше тут](#).

«Ухвалення Закону про медіацію підняло багато запитань: що робити далі, як потрібно його ефективно імплементувати? Проект ЄС «Право-Justice» активно підтримуватиме розвиток інституту медіації в Україні. І одне з таких першочергових завдань – розроблення постатейного інформаційно-роз'яснювального коментаря до Закону, щоб правники та громадяни розуміли його логіку і правильно застосовували», — сказала Оксана Цимбрівська, головний національний експерт Проекту ЄС «Право-Justice», компонент «Політика та координація в секторі юстиції».

«Враховуючи специфіку функцій державних органів, в адміністративних спорах можливе запровадження присудової або судової моделі медіації за участі осіб, які мають додаткову компетенцію в галузі права і розуміють роботу державних органів, або судді-медіатора,

якому має передаватися така справа», – наголосив Андрій Рищенко, суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду, координатор Дніпропетровської РРП.

«Щоб відбулося реальне розвантаження судової системи, ухвалення закону про медіацію недостатньо. Потрібні системні зміни, запровадження ефективної моделі присудової медіації й велика просвітницька кампанія для населення, адже люди просто не обізнані про існування такої процедури й можливості, які вона дає», – зазначила Луїза Романадзе, адвокат, медіатор, к.ю.н., президент Української академії медіації, експерт Проєкту «Право-Justice».

«Наявність конфлікту (спору) серед засновників бізнесу має негативний вплив на бізнес і може призвести не лише до зменшення прибутку, а навіть до руйнування самого бізнесу в майбутньому. Крім того, поширення інформації про наявність такого спору може бути використано конкурентами. Ось чому конфіденційна процедура медіації є безпечною для репутації й реальною альтернативою судовому розгляду для бізнесу. Запровадження у цій категорії спорів інформаційно-оціночних зустрічей перед зверненням до суду – є гарним способом формування культури позасудового вирішення корпоративних спорів», – підкреслила Світлана Сергєєва, адвокат, медіатор, член правління Асоціації правників України, експерт Проєкту «Право-Justice» і член Одеської РРП.

ОСНОВИ МЕДІАЦІЇ

23–24 листопада Проєкт ЄС «Право-Justice» спільно з Дніпропетровською РРП провели тренінг з основ медіації для суддів і працівників апарату Дніпропетровського окружного адміністративного суду. У фокусі — основні засади медіації, практичні аспекти та пам'ятка інформування громадян на стадії звернення до суду та судового розгляду. [Більше тут.](#)

«Ухвалення 16 листопада 2021 року Закону «Про медіацію» зумовило потребу в навчанні з питань медіації представників різних правових професій, у тому числі суддів. Це стосується набуття ними загальних знань про медіацію, достатніх та необхідних для кваліфікованого пропонування та інформування сторін конфлікту про медіацію. Такі навчання допоможуть краще розуміти суддям сутність процедури, її переваги та дієвість», — сказала Оксана Цимбрівська, головний національний експерт Проекту ЄС «Право-Justice».

«Закон про медіацію дає новий поштовх у розвитку альтернативних способів вирішення спорів. Спори у сфері адміністративного судочинства – найбільш дискусійна сфера застосування медіації, але водночас є однією із найбільш стратегічних. Бо це реальний шанс органів державної влади підвищити свій авторитет та довіру громадян, фокусуючись не на контролі, а на партнерстві», — підкреслила Аліна Сергєєва, міжнародний сертифікований медіатор, експерт Проекту ЄС «Право-Justice».

«Донедавна в правничій спільноті було багато скепсису щодо можливостей альтернативних способів вирішення спорів. З прийняттям законів «Про медіацію» та «Про адміністративну процедуру» можливість медіації виникає навіть в адміністративних спорах. Адже новими законами закладається новий принцип діяльності державного органу — діяти ефективно. Тренінг, проведений у Дніпропетровському окружному адміністративному суді Проектом ЄС «Право-Justice», є першим етапом запуску пілотного проєкту з впровадження медіації в адміністративних спорах і дає базові знання про принципи та основи медіації», — наголосив Андрій Рищенко, суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду, координатор Дніпропетровської РРП.

ЄДИНА СУДОВА ПРАКТИКА В ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ

19 листопада відбувся круглий стіл: «Ринок землі: судова практика та питання державної реєстрації», організований Львівською РРП, Проектом ЄС «Право-Justice» спільно з Західним апеляційним господарським судом. Участь у дискусії взяли: експерти Проекту ЄС «Право-Justice», судді Верховного Суду, судді Західного апеляційного господарського

суду, Господарського суду Львівської області, представники Нотаріальної палати України, Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України та члени Львівської РРРП. [Більше тут.](#)

«Львівська Регіональна рада з питань реформи правосуддя створена Проектом ЄС «Право-Justice» три роки тому для донесення інформації про правові проблеми регіону до центральних органів влади. І сьогодні нам вдалося об'єднати різноманітних фахівців, щоб обговорити, яке майбутнє чекає на відкритий ринок землі, і виокремити проблеми, які ми можемо вирішити вже сьогодні», — зазначила Марта Мочульська, координатор Львівської РРРП, відкриваючи круглий стіл.

«Один спір має вирішуватися судами лише один раз. Щоби не було ситуацій, що позивач спочатку звернувся до адміністративного суду — скасувати наказ Держгеокадастру, а потім — до господарського й цивільного судів», — сказав Віталій Уркевич, суддя Касаційного господарського суду в складі Верховного Суду.

Роман Савчук, національний експерт Проекту ЄС «Право-Justice», зупинився на завданнях, які забезпечать контроль за концентрацією сільськогосподарських земель: «Один із перспективних напрямів подальшої роботи Проекту — ініціювати та здійснювати заходи щодо покращення й інтеграції роботи державних електронних реєстрів на одній платформі».

БАНКРУТСТВО

29 жовтня в Харкові відбувся Східноукраїнський форум, присвячений питанням банкрутства в Україні. У заході взяли участь експерти Проекту ЄС «Право-Justice» і представники РРРП. [Більше тут.](#)

«Проект ЄС «Право-Justice» підтримав створення Регіональних рад із питань реформи правосуддя, щоб регіони могли впливати на політику центральних органів державної влади. Зокрема, члени РРРП напрацювали зміни до Кодексу з процедур банкрутства. Також Проект ЄС сприяє розвитку саморегулювання в Україні, підтримуючи діяльність приватних виконавців, нотаріусів й арбітражних керуючих», – наголосив Роман Чумак, координатор Харківської РРРП.

«Новітня пільгова процедура банкрутства значно вигідніша для валютних позичальників. Вона безплатна, швидка, має бонуси для власників «соціального житла» та інші плюси. Водночас низка процесуальних недоліків робить її фактично нездійсненною. Представники РРРП і експерти Проекту ЄС «Право-Justice» у складі Робочої групи з питань удосконалення законодавства у сфері банкрутства розробили пропозиції з удосконалення цієї процедури, які увійшли до законопроекту № 5739», – зазначила Олена Фонова, координатор Донбаської РРРП, суддя Господарського суду Луганської області.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ

12 жовтня в Харкові відбулося обговорення зареєстрованого у Верховній Раді законопроекту «Про засади державної політики перехідного періоду», ініційоване Донбаською РРРП. У заході взяли участь автори законопроекту з Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національні й міжнародні експерти Проекту ЄС «Право-Justice», правнича спільнота Луганської й Донецької областей, а також представники громадськості. [Більше тут.](#)

«Майже 3,5 роки тому Проект ЄС «Право-Justice» ініціював створення Регіональних рад із питань реформи правосуддя в шести областях України, щоби покращити комунікацію між регіонами та центром у процесі створення політики. І сьогодні надзвичайно приємно констатувати, що в нас є ця співпраця із ключовими стейкхолдерами, і центральні органи влади відкриті до діалогу й чекають на відгук від регіонів», – подякувала головний національний експерт Проекту ЄС «Право-Justice» Оксана Цимбрівська представникам уряду і Верховної Ради.

«Фактично цей законопроект розробляється для постконфліктного періоду. І ми розуміємо, що готувати законодавчу базу потрібно зараз, а не після того, як конфлікт закінчиться. [...] Таким законом ми робимо все для того, щоби наблизити цей час», — сказав Дмитро Лубінець, Народний депутат України, Голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин.

«Цей законопроект — перша спроба держави хоча б рамково окреслити й знайти рішення великої кількості сенситивних питань, які не можна відкладати. І покликання Донбаської РРРП — стати голосом регіону, який також важливо чути. Ці обговорення й роз'яснення законопроекту важливі для адекватного сприйняття положень законопроекту та уникнення спекуляцій на певних больових точках у майбутньому», — зазначила Олена Фонова, к.ю.н., суддя Господарського суду Луганської області, координатор Донбаської РРРП.

Олена Сквородіна, голова Господарського суду Донецької області, член Донбаської РРРП, зауважила, що потрібно чіткіше сформулювати мету законопроекту в преамбулі й помістити туди меседжі, які були б зрозумілі й направлені на громадян, які знаходяться на окупованій території: «Ми не схвалюємо дії так званої влади, але ми можемо визнавати дії людей, які вимушені щось робити [...] Вже зараз ми маємо діяти й популяризувати Україну як державу, яка сприймає те, що роблять люди, на законодавчому, судовому й інших рівнях».

ЗАХОДИ РРРП У СІЧНІ-БЕРЕЗНІ 2022

У січні-березні РРРП проведуть обговорення на такі теми:

1. 21 січня 2022 року в Харкові — спільна зустріч Донбаської РРРП з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України «Державна політика перехідного періоду як основа реінтеграції тимчасово окупованих територій України».
2. 28 січня 2022 року в Києві — засідання Міжрегіональної робочої групи РРРП щодо оптимізації Цивільного процесуального кодексу.
3. 4 лютого 2022 року в Дніпрі — зустріч Дніпропетровської РРРП з питань оптимізації Кодексу адміністративного судочинства.

За детальнішою інформацією, будь ласка, слідкуйте на [Facebook-сторінці Проекту](#).

Цей інформаційний дайджест підготовлено за фінансової підтримки Європейського Союзу. Його зміст є виключною відповідальністю Регіональних рад з питань реформи правосуддя і не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу.

За додатковою інформацією, будь ласка, зверніться: info@pravojustice.eu